

TRANSLATORS
WITHOUT BORDERS

Η φωνή των ευάλωτων: Θάρρος για επικοινωνία

ΤΙΜΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟ ΔΙΕΡΜΗΝΕΑ ΑΝΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΗΜΕΡΑΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Σκεφτείτε ότι η αποκλειστική σας ευθύνη, ως ανθρωπιστικός διερμηνέας, είναι να διασφαλίσετε ότι η φωνή ενός ευάλωτου ατόμου ακούγεται και κατανοείται. Η φωνή ενός πρόσφυγα που έχει δει περισσότερα από όσα μπορείτε να φανταστείτε, που μπορεί να χρειαστεί να πάει στο νοσοκομείο, σε μια συνέντευξη για άσυλο ή σε μία θεραπευτική συνεδρία. Δεν είστε γιατρός, δικηγόρος ή ψυχολόγος. Είστε η φωνή. Είστε ο διερμηνέας!

Οι διερμηνείς που εργάζονται με τους πρόσφυγες μαθαίνουν να είναι η αόρατη φωνή, δηλαδή να περιγράφουν την έννοια των λέξεων με ακρίβεια, χωρίς να ερμηνεύουν ή να σχολιάζουν.

ΑΚΟΥΓΕΤΑΙ ΑΠΛΟ; ΑΚΡΙΒΩΣ ΤΟ ΑΝΤΙΘΕΤΟ

Είχα μόλις ολοκληρώσει τη διερμηνεία του πρώτου μισού μιας ιδιαίτερα έντονης θεραπευτικής συνεδρίας με μια πρόσφυγα από τη Συρία, μητέρα τριών παιδιών. Ήταν ίσως η τρίτη συνεδρία της ημέρας- μιας ημέρας δύσκολης και θλιβερής, που απαιτούσε πολύ συγκέντρωση. Καθόμουν στο μπάνιο σκουπίζοντας τα δάκρυα μου, στην προσπάθειά μου να βρω τη δύναμη να επιστρέψω και να τελειώσω τη συνεδρία.

Κέντρο Φιλοξενίας Προσφύγων. Εικόνα από τον Karim Kai Ani @karimkai

Ήταν μία μητέρα δύο κοριτσιών και ενός αγοριού από τη Συρία, που κατάφερε να φτάσει στην Ελλάδα με τη βοήθεια ενός λαθρεμπόρου. Θα την αποκαλώ Αμάλ, που στα αραβικά σημαίνει ελπίδα (το πραγματικό της όνομα αποκρύπτεται για λόγους προστασίας). Μπήκε στην κλινική πολύ αγχωμένη, ζητώντας να δει αμέσως έναν ψυχολόγο. Στην αγκαλιά της κρατούσε μια από τις κόρες της, η οποία είχε εγκαύματα που κάλυπταν το πρόσωπο και το κεφάλι της. Σε έξαλλη κατάσταση, η Αμάλ εξήγησε στα αραβικά ότι ένας πύραυλος έπεσε ακριβώς πάνω από το σπίτι τους, με αποτέλεσμα να καταστραφεί το δωμάτιο της μικρής της κόρης και να κάψει ολόκληρο το πρόσωπό της και τα μαλλιά της. Έκανα τη διερμηνεία όσο γρηγορότερα μπορούσα, με τα μάτια μου καρφωμένα στο θλιμμένο πρόσωπο του μικρού κοριτσιού. Αγωνιζόμουν να συγκεντρωθώ στα λόγια της μητέρας της.

Η Αμάλ συνέχισε. Λίγο αφότου η βόμβα χτύπησε το σπίτι τους, η Αμάλ και ο σύζυγός της αισθάνθηκαν ότι έπρεπε να επισπεύσουν. Ο πόνος της κόρης τους ράγισε τις καρδιές τους. «*Ήθελα απλώς να βουρτσίσω τα μαλλιά της και πάλι. Ήταν όλα καμμένα*», μου εξήγησε η Αμάλ.

Ο σύζυγός της αποφάσισε να περάσει λαθραία στην Ευρώπη για να βρει μία χώρα, όπου θα μπορούσε να χειρουργηθεί η κόρη του. Η Αμάλ έμεινε μόνη με τα τρία παιδιά της. Μίλησε για το φόβο της, δηλαδή την καθημερινή της ανησυχία ότι ακόμα ένα βλήμα

μπορεί να έπληττε το σπίτι τους και να τους σκότωνε. Μου είπε ότι δεν κοιμήθηκε για μέρες, αναλογιζόμενη τι θα έκανε αν αυτό συνέβαινε ξανά. Έκλαιγε και φώναζε.

«Έχω μόνο δύο χέρια... Μπορώ να τρέξω και να σώσω μόνο δύο από τα παιδιά μου. Ποιο θα πρέπει να αφήσω πίσω;»

Σταμάτησα. Προσπάθησα να κάνω τη διερμηνεία της φράσης της, αλλά οι λέξεις δεν έβγαιναν. Όντας η ίδια μητέρα δύο παιδιών, ξαφνικά δεν μπορούσα να είμαι ο αόρατος διερμηνέας που μεταφέρει απλώς την ιστορία. Τα μάτια μου βούρκωσαν. Αισθάνθηκα την ανάγκη να την αγκαλιάσω, να της πω πόσο λυπάμαι που έπρεπε να το βιώσει όλο αυτό, αλλά, φυσικά, αυτό δεν επιτρέπεται. Δεν ήθελα να με δει να κλαίω και έπρεπε να διατηρήσω τον επαγγελματισμό μου. Ζήτησα από την ψυχολόγο να απαλλαγώ. Αυτή μου έγνεψε αμέσως καταφατικά. Και μετά βρέθηκα εκεί, σε εκείνο το μπάνιο, να ξεσπάω σε κλάματα. Ίσως να μην ήταν καλή ιδέα να ξαναγουρίσω μέσα. Αλλά σκέφτηκα την Αμάλ, να αποζητά απεγνωσμένα να ανακουφιστεί από τον πόνο της. Σκέφτηκα ότι θα έπρεπε να βρω έναν τρόπο να κάνω τον εαυτό μου αόρατο ή να με φανταστώ ως μια μηχανή που απλώς μεταφράζει λέξεις, και όχι τραύματα ή συναισθήματα. Έτσι μπήκα στο δωμάτιο και επέστρεψα στη δουλειά μου.

Λίγους μήνες αργότερα, η Αμάλ επανασυνδέθηκε με τον σύζυγό της στη Γερμανία. Εξακολουθώ να αναρωτιέμαι τι απέγινε η Αμάλ και η οικογένειά της. Μπόρεσαν τελικά να κάνουν εκείνη τη χειρουργική επέμβαση; Πώς να είναι η ζωή τους εκεί; Μάλλον δεν θα μάθω ποτέ...

Πλοίο από τη Λέσβο προς την Αθήνα. Εικόνα από τον Karim Kai Ani. @karimkai

Σήμερα, ανήμερα της **Παγκόσμιας Ημέρας Προσφύγων** αποδεχόμαστε και θυμόμαστε ότι οι πρόσφυγες χρειάζονται περισσότερα πράγματα· όχι μόνο τροφή και στέγη. Σε έναν κόσμο όπου άνθρωποι εξαναγκάζονται καθημερινά να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους, θα πρέπει να θυμόμαστε ότι χρειάζονται στήριξη τη σωστή στιγμή, στη σωστή γλώσσα και από κάποιον που νιώθουν ότι μπορούν να εμπιστευτούν. Η σημασία της επαγγελματικής διερμηνείας δεν πρέπει να παραβλέπεται. Οι διερμηνείς χρειάζονται ισχυρές γλωσσικές δεξιότητες, ώστε να μεταφέρουν τις έννοιες μεταξύ πολύ διαφορετικών γλωσσών. Όμως, έχει εξίσου μεγάλη σημασία να εκπαιδευτούν, ώστε να μπορούν να εργάζονται σε ιδιαίτερα αγχωτικές και συναισθηματικά φορτισμένες περιστάσεις. Πρέπει να είναι η φωνή των προσφύγων, αλλά την ίδια στιγμή, πρέπει να παραμένουν αποστασιοποιημένοι και επαγγελματίες. Θα συναντήσουν οδυνηρές ιστορίες θανάτου, ασθένειας και επιθέσεων και μετά, την επόμενη μέρα, θα πρέπει να επιστρέψουν και να ακούσουν ακόμα περισσότερες. Θα πρέπει να αποφύγουν ηθικές παραβιάσεις και να προστατέψουν τα ευάλωτα άτομα. Αισθάνομαι υπερήφανη που είμαι ανθρωπιστική διερμηνέας και μέλος της ομάδας της TWB που ανέπτυξε αυτό το σημαντικό [Οδηγό για την Ανθρωπιστική Διερμηνεία](#) για να υποστηρίξει τους υπεύθυνους του ανθρωπιστικού τομέα, τους διερμηνείς και τους διαπολιτιστικούς μεσολαβητές στις καθημερινές τους αλληλεπιδράσεις και ευθύνες. Η γλώσσα έχει σημασία!

[Κάντε τώρα μία δωρεά και βοηθήστε μας να εκπαιδεύσουμε διερμηνείς για ανθρωπιστικούς σκοπούς](#)

Η Julie Jalloul, Υπεύθυνη Έργου στους Μεταφραστές χωρίς Σύνορα (Translators without Borders), είναι μια ανθρωπιστική διερμηνέας. Αυτή τη στιγμή, εργάζεται με την Ομάδα Αντιμετώπισης Κρίσεων (Rapid Response Team) του προγράμματος [Words of Relief](#) της ΤΨΒ, που εστιάζει στην αντιμετώπιση της προσφυγικής κρίσης στην Ευρώπη, μέσω της ανάπτυξης εργαλείου ανοιχτού κώδικα, με σκοπό να καθοδηγήσει και να εκπαιδεύσει τους διερμηνείς που εργάζονται στον ανθρωπιστικό

τομέα.

